

The New Theater of Operations

I scenekunsten er det menneskekroppen som er det primære råmaterialet. Den står for både lyd, bevegelse, meningsskaping og fortelling.

Brasilianske Bianca Hisse har bakgrunn i koreografi og visuell kunst fra Kunstakademiet i Tromsø. Hennes arbeider kaster lys over maktstrukturer i samfunnet og måten disse påvirker våre fysiske omgivelser og bevegelsesmønstre. Dette gjøres blant annet ved å granske det offentlige rommets materialitet og visuelle språk, og ved å se nærmere på måten vi beveger oss i disse omgivelsene. Ved å kombinere det performative med det skulpturelle blottlegger hun hvordan samfunnet som helhet også kan være koreografert, men gjennom rigid regelbundethet. Gjennom å presentere et kontrasterende og friere formspråk, nærmest som en motstandstaktikk, ymter hun om at det finnes alternativer til dette.

I arbeidet med denne utstillingen har Bianca Hisse tatt utgangspunkt i militærets nærvær og avtrykk i Nord-Norge. Likevel begrenser ikke prosjektets konseptuelle rammeverk seg til en spesifikk geografisk kontekst, men kan heller anses som sterkt tilknyttet vår samtid. Den nyproduserte videoinstallasjonen *The New Theater of Operations*, som også har gitt navn til utstillingen, følger fire dansere i fremføring av koreograferte bevegelser i umiddelbar nærhet til militære konstruksjoner på Andøya og i Kirkenes.

Disse koreograferte bevegelsene baserer seg på to svært forskjellige kilder. Den ene tar utgangspunkt i varselsignaler beskrevet i håndboken *Rescue and Procedures in Theaters of Operations*, utgitt av den amerikanske hæren i 1971. Den andre gjengir dramaøvelser beskrevet av teaterregissør og pedagog Augusto Boal i boken *Theatre of the Oppressed* (De undertryktes teater: Når tilskueren blir deltaker) fra 1974.

I militæret defineres begrepet «operasjonsteater» (*theater of operations*) som et avgrenset område hvor en militær operasjon finner sted. *Theatre of the Oppressed*, derimot, alluderer til Boals radikale teatermetodikk, hvor sosiale problemstillinger iscenesettes av publikum med formål om å fungere som generalprøver for faktiske samfunnsendringer. Boals metodikk i *Theatre of the Oppressed* oppstod i lys av datidens brasilianske militærdiktatur. Dialog, lek, rollespill og fiksjon var for Boal virkemidler for å oppnå demokratiske prosesser, i motsetning til militærets operasjonsteater som henviser til krigføring.

I utstillingen inngår også videoverket *Working Through the Crisis*, samt en serie skulpturer primært komponert av funne gjenstander og anleggsmaterialer. Grenser og barrierer er et tilbakevendende motiv i Hisses kunstnerskap. Hentydninger til sperringer og hindringer er å finne i flere av de utstilte verkene. Vi kan gjenkjenne de strenge strukturene og formspråket som ofte møter oss i det offentlige rom. Materialene Hisse tar i bruk i sine skulpturer hører nettopp til denne sfæren. De er ofte satt sammen av metalldeleer fra infrastrukturen som omgir det moderne mennesket.

Hisses kunstneriske prosess starter med en omhyggelig dekonstruksjon av disse strukturene, helt ned til disses enkelte bestanddeler, nærmest som en iakttakelse av grunnelementene storsamfunnet består av. Oppløsningen etterfølges av en omtenkensom gjenoppbygging. I resultatet hackes det rigide og autoritære, slik at det dynamiske, og tidvis kroppslige, kan tre frem.

Hisse anvender speiling som virkemiddel i både koreografi og materialbruk. Når dansernes bevegelser speiles forstyrres forholdet mellom dem og det blir utydelig hvem som leder og hvem som følger. Maktrelasjonen utviskes. Som materialvalg gir speil dessuten en form for kamuflasje. I naturen kan evnen til å gli inn i omgivelsene gi en overlevelseshet. I arkitekturen derimot,

brukes speiling ofte til å kamuflere dens reelle inngripen i omgivelsene. I Hisses arbeider er det kanskje litt av begge deler.

Utstillingen «The New Theater of Operations» skisserer et scenario hvor reglene bøyes, vris og vendes på. Den åpner et mulighetsrom for unnvikelse og motstand. I skjæringspunktet mellom virkelighet og iscenesettelse, mellom det statiske og det bevegelige, og mellom kontroll og tilfeldighet, kan vi skimte grensene til det som er, minnes det som ikke er og forestille oss hva som kan bli.

Fordi det er fiksjon, ble skuespillerens kunst kjent i Hellas som kunsten til Hypokrites, det vil si, han som ga seg ut for å være noe han ikke var. Han lot som han var, ved å være, fordi han helt tydelig ikke var; hvis ikke, kunne han ikke være. (Fritt oversatt fra Boals innledning til 2000-utgaven av Theatre of the Oppressed).

Adriana Alves.

Bianca Hisse (født 1994 i São Paulo) er en brasiliansk kunstner bosatt i Norge. Hun har en master fra Kunstakademiet i Tromsø (2019) og en bachelor i scenekunst fra Pontificia Universidade Catolica de São Paulo (2016). Arbeidene hennes har blitt vist både inn- og utenlands i en rekke visningssteder og arenaer som Kiasma (Finland), Kunstnernes Hus, Festspillene i Nord-Norge, Nordnorsk kunstnersenter, Tromsø Kunstforening, Museum of Modern and Contemporary Art Rijeka, MAR Museo - Bienal Sur (Argentina), Mediterranea Biennale 19 (San Marino).

Utstillingen er et samarbeid mellom Sandefjord kunstforening og Nordnorsk kunstnersenter.